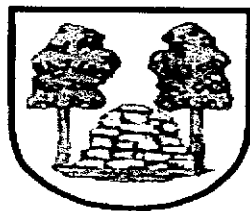

Plan Odnowy Miejscowości

Kamieniec

na lata 2009-2016

Kamieniec, marzec 2009 r. Plan Odnowy Miejscowości Kamieniec został opracowany na potrzeby pozyskania środków z funduszy zewnętrznych – z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – działanie 3.3 – Odnowa i Rozwój Wsi. Plan Odnowy obejmuje lata 2009-2016 i obejmuje następujące zagadnienia:

I. Charakterystyka Sołectwa Kamieniec

Położenie i przynależność administracyjna miejscowości

Zarys historyczny

Powierzchnia

Ludność

Oświata

Służba zdrowia

Bezpieczeństwo publiczne

II. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Kanalizacja

Utylizacja odpadów

Energetyka

Telekomunikacja

Komunikacja

III. Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Leśnictwo

Środowisko

Turystyka

IV. Inwentaryzacja zasobów

V. Słabe i mocne strony sołectwa Kamieniec

VI. Plan Odnowy Miejscowości Kamieniec

I.Charakterystyka Sołectwa Kamieniec

Położenie, powierzchnia i przynależność administracyjna miejscowości

Kamieniec jest jednym z 21 sołectw gminy Zbrosławice, jednej z największych gmin w Polsce . Miejscowość położona jest w województwie śląskim nad rzeką Drama, w południowej części powiatu tarnogórskiego. Miejscowość oddalona jest od sąsiadujących z nią miast: Tarnowskich Gór o 10 km, od Gliwic o 13km a od Pyskowic 6km. W latach 1973-1977 miejscowość była siedzibą gminy Kamieniec. W latach 1975-1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa katowickiego. Wieś zajmuje obszar o powierzchni 830 ha

Zarys historyczny

Kamieniec założono około 1279 roku nad rzeką Dramą, leży na dawnym szlaku handlowym, wiodącym z Państwa Rzymskiego przez Bramę Morawską ku Morzu Bałtyckiemu. Nazwa pochodzi od kamienia, czyli skały wapiennej, która tuż pod powierzchnią ziemi zalegała wschodnią część wsi i stanowiła materiał budowlany. Na wzgórzu we wschodniej części wsi istniała osada obronna kultury łużyckiej (650 - 400 p.n.e), w której odkryto chatę odlewniczą, gdzie produkowano przedmioty z brązu, a następnie grodzisko wczesnośredniowieczne z VII- IX w. , zniszczone prawdopodobnie przez Świętopelka w 875 r. Wieś w XV w. należał do czeskiej rodziny Kokoszów, właściciele tej wsi zmieniali się często i byli to:

- od 1657 r. - Helena Poliksena Wborska z domu Holly.
- od 1720 r. - Kamieniec przeszedł w posiadanie Martina von Löwencrona,
- od 1728 r. - właścicielem był Julian von Burdugo,
- od 1754 r. - majątek należał do Rudolfa von Gobeck,
- od 1763 r. był w posiadaniu Karla Wilhelma Edermanna von Roden.
- od 1768 r. stał się własnością hrabiego Artura Strachwitza,
- od 1805 r. - właścicielem był spadkobierca Karl von Strachwitz.
- od 1890 r. Kamieniec nabył hrabia Ginter Stoolberg dla syna Friedrich, w prezencie ślubnym.
- od 1930 r. majątek ponownie przeszedł w posiadanie rodziny Strachwitzów, tj. Hjacinta von Strachwitza.
- od 1937 r. ostatnim już właścicielem został znowu hrabia Friedrich Stolberg.

– w 1945r.: w obawie przed zbliżającą się armią radziecką Friedrich Stolberg wraz z rodziną opuścił Kamieniec

Ludność

Kamieniec zamieszkiwany jest przez 809 osób w tym 356 kobiet i 310 mężczyzn

Tabela nr1. Struktura wiekowa ludności sołectwa Kamieniec

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców
0-2	14
3-6	39
7-12	50
13-15	21
16-17	19
18-64 mężczyźni	267
18-59 kobiety	273
RAZEM	540
65 i więcej mężczyźni	43
60 i więcej kobiety	83
RAZEM	126

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Zbrosławicach

Tabela nr 2. Liczba urodzeń wg roczników w latach 2002 – 2008

Rocznik	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba dzieci	8	8	8	10	13	9	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Zbrosławicach

Oświata

Według kroniki szkolnej istniała w Kamieńcu do roku 1800 szkoła parafialna, w której nauczycielem był kościelny i organista w jednej osobie. W 1804 r. dobudowano do drewnianej organistówki murowaną klasę. Pierwszy kwalifikowany nauczyciel, który ukończył seminarium nauczycielskie zatrudniony został w Kamieńcu 15.II.1809r. W 1856r. powiększono budynek szkolny, w którym mieściło się też mieszkanie nauczyciela. Budynek ten przetrwał w mało zmienionej formie do dziś i mieści się w nim Przedszkole. Do przedszkola uczęszczają dzieci z Kamieńca jak również z pobliskich miejscowości tj. Zawada, Karchowice, Boniowice, Księży Las i Łubki

Tabela nr 3. Liczba uczęszczających dzieci do przedszkola w latach 2008-2009

Grupa wiekowa	Liczba uczęszczających
Dzieci do 3 roku życia	2
Dzieci 4-5 letnie	19
Dzieci 6 letnie	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZOPO w Kamieńcu

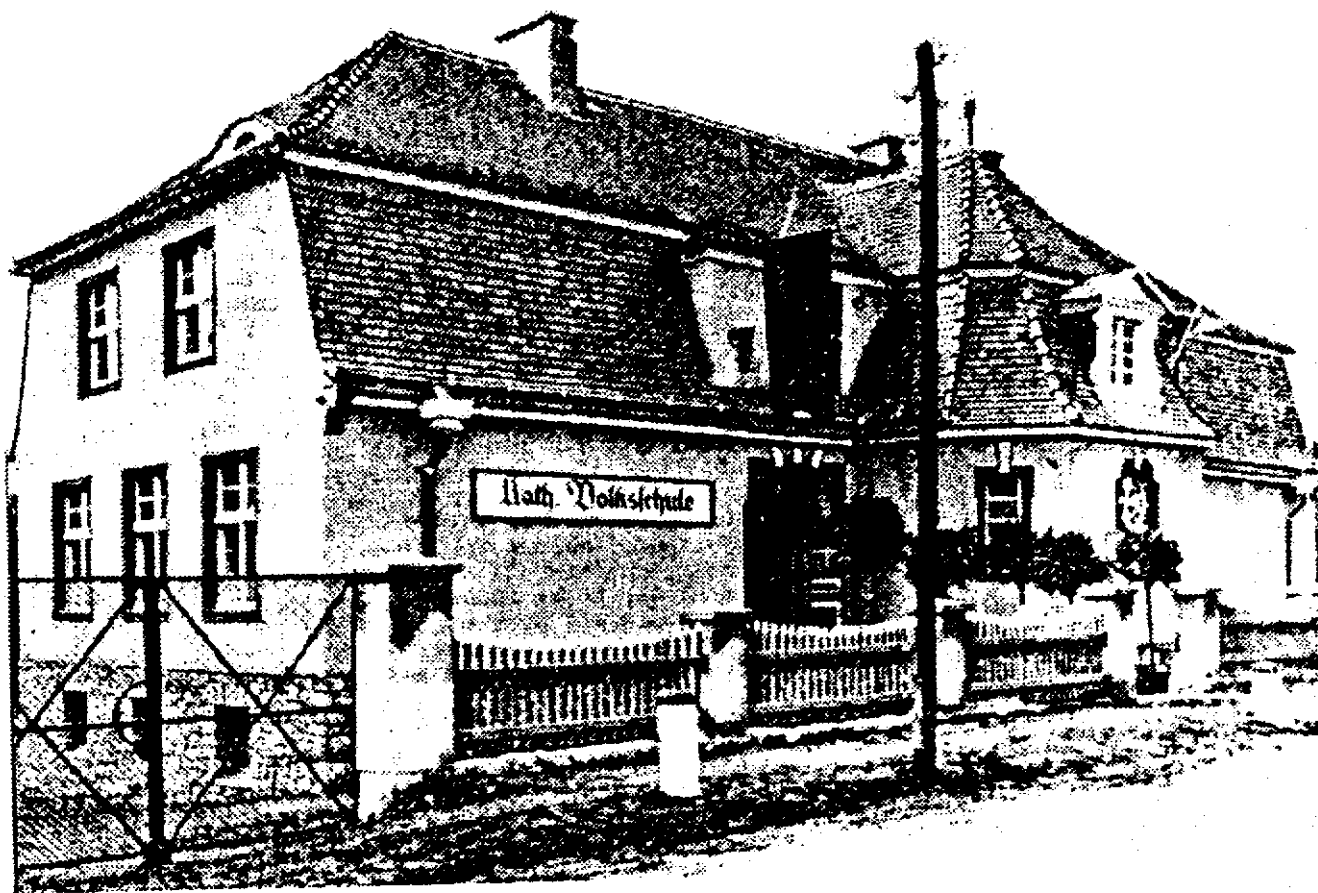
Zdjęcie nr 1. Budynek pierwszej szkoły

Zdjęcia nr 2. Obecny budynek przedszkola gminnego

21 sierpnia 1928 roku ks. Kalus dokonał w Kamieńcu uroczystego poświęcenia nowej szkoły, która została wybudowana przez firmę Schikora i Draub z Pyskowic wedle projektu rządowego radcy budowlanego Krimmera, szefa urzędu budowlanego w Bytomiu.

Nowa szkoła w Kamieńcu

Zdjęcie nr 3 Budynek pierwszej szkoły w kamieńcu

Rektorem szkoły został nauczyciel Warzecha. Hrabia Stolberg nieodpłatnie przekazał szkole parcelę pod budowę oraz pokrył część kosztów budowy, które wyniosły 55000 marek. Początkowo chciano przebudować starą szkołę (obecne przedszkole), gdzie koszt przebudowy miał wynieść 36000 marek i zdecydowano o budowie nowej. W szkole znajdowały się trzy pomieszczenia klasowe urządzone wedle najnowszych wówczas wymogów, na parterze znajdował się również pokój konferencyjny oraz garderoba. Na pierwszym piętrze było mieszkanie dla nauczyciela z rodziną oraz kawalerka dla nauczyciela nieżonatego. W piwnicy obok mieszkania dla woźnego była kotłownia oraz łaźnia z małym basenem, 9- ma natryskami i wanną do kąpieli. Z łaźni odpłatnie mogli korzystać w odpowiednich godzinach i dniach wszyscy mieszkańcy wsi. Ubikacje były usytuowane na podwórzu za szkołą i służyły uczniom szkoły podstawowej w Kamieńcu aż do roku 1996.

W 1988r rozpoczęto budowę zespołu szkół o powierzchni prawie 2000m² wraz z salą gimnastyczną,

inwestycja pochłonęła prawie 10 mln złotych. Pod koniec lat 90- tych XX wieku tj. 1996r. naukę z dawnej szkoły w centrum wsi (zbudowanej w latach 20, XX wieku), przeniesiono do nowego obiektu usytuowanego na granicy Kamieńca i Boniowic, i nazwano imieniem Jana Pawła II. W Zespole Szkół w Kamieńcu znajduje się obecnie liceum ogólnokształcące, gimnazjum jak również szkoła podstawowa, do tutejszego zespołu szkół uczęszcza młodzież z terenu całej gminy jak również z pobliskich miast: Pyskowic i Tarnowskich Gór

Tabela nr 4 liczba uczęszczających do ZS w Kamieńcu

Zespół Szkół:	Liczba uczęszczających:
Liceum	156
Gimnazjum	241
Szkoła podstawowa	130

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZOPO w Kamieńcu

W ZS aktywnie działa:

–Kółko redakcyjno-polonistyczne

–Kamyk - pismo młodzieży Zespołu Szkół w Kamieńcu "Kamyk" ma wieloletnią tradycję. Zaczęło ukazywać się jeszcze przed utworzeniem Zespołu Szkół - w szkole podstawowej w Kamieńcu.

–Współpraca z kolegami z Brackenheim - prawie od początku swego istnienia, Zespół Szkół w Kamieńcu współpracuje ze szkołą w zaprzyjaźnionej gminie Brackenheim w Niemczech.

–"Kamyczki Dramy" - to zespół wokalny, który powstał w 2000 r. Do zespołu należą uczniowie klas gimnazjalnych i liceum, którzy wykazują nie tylko zdolności wokalne, ale przede wszystkim lubią śpiewać w chórze.

–Szkolne Obserwatorium Astronomiczne - w roku 2002 Gliwicki Oddział PTMA podjął starania w celu wybudowania Szkolnego Miłośniczego Obserwatorium Astronomicznego. W porozumieniu z dyrekcją Zespołu Szkół Techniczno - Informatycznych w Gliwicach - właściciela teleskopu o średnicy 25 cm, jaki miał stanąć w obserwatorium - PTMA O/Gliwice, podjęło się wyszukania miejsca, w którym obserwatorium mogłoby zostać wybudowane. Jeden z ówczesnych członków Towarzystwa - Jarek Czyż - zaproponował teren Zespołu Szkół w Kamieńcu. Po zapoznaniu się z lokalizacją i porównaniu jej z innymi brany pod uwagę, Zarząd PTMA O/Gliwice zdecydował o podjęciu rozmów z Dyrekcją ZS w Kamieńcu. Efektem jest trójstronna umowa pomiędzy PTMA O/Gliwice, ZSTI w Gliwicach i ZS w Kamieńcu o utworzeniu Szkolnego Miłośniczego Obserwatorium Astronomicznego.

Teren ZS w Kamieńcu był już miejscem organizacji kilku imprez obserwacyjno-popularyzatorskich,

związanych z wielkimi zjawiskami astronomicznymi: tranzytem Merkurego 7 maja 2003, Wielką Opozycją Marsa w sierpniu 2003, tranzytem Wenus 8 czerwca 2004. Relacje z tych imprez ukazały się w programach informacyjnych na antenie TV Katowice. W roku 2004, w ramach budżetu przeznaczanego na rozbudowę Zespołu Szkół w Kamieńcu, Zarząd Gminy Zbrosławice wykonał projekt i wybudował rotundę pod kopułę oraz podstawę pod teleskop przyszłego obserwatorium. Zamontowano również schodki i pomost wokół cokołu pod teleskop wewnątrz budynku.

Służba zdrowia

W sołectwie Kamieniec znajduje się ośrodek zdrowia i punkt apteczny. Poradnia „Fal-Med” świadczy usługi medyczne w ramach umowy z N. F. Z i zatrudnia 2 lekarzy rodzinnych .

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie sołectwa znajduje się posterunek policji, w którym zatrudnionych jest 12 policjantów, do dyspozycji funkcjonariuszy są dwa samochody policyjne i dwa skutery.

II. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy wsi Kamieniec korzystają z sieci wodociągowej. Sołectwo zaopatrywane jest z trzech ujęć znajdujących się na terenie gminy tj.:

–ujęcie Księży Las (zarządca - Przedsiębiorstwo „Księży Las”), zaopatruje w wodę mieszkańców osiedla

–ujęcie Zbrosławice (zarządca - ZGKiM Zbrosławice), zaopatruje w wodę mieszkańców ul. Tarnogórskiej do wysokości sklepu GS

–ujęcie Karchowice (zarządca - GPW Katowice), zaopatruje w wodę mieszkańców ul. gliwickiej, polnej, parkowej, sosnowej i tarnogórskiej.

Kanalizacja

Na terenie sołectwa Kamieniec brak sieci kanalizacyjnej. Mieszkańcy korzystają z przydomowych szamb . Nieczystości wywożone są przez specjalistyczne firmy z terenu gminy jak również z terenów pobliskich gmin.

Utylizacja odpadów

Gmina Zbrosławice nie posiada własnych wysypisk śmiecie. Odpady wywożone są na podstawie umów przez wyspecjalizowane podmioty do gminy Pyskowice na nowoczesne składowisko. Zbiórka odpadów w Gminie Zbrosławice odbywa się selektywnie. Mieszkańcy wydzielają: tworzywa sztuczne, metale, szkło, papier. Zakup worków i wywóz w/w odpadów finansowane są z budżetu gminy. Odpady

pochodzące ze zbiórki są przekazywane firmom prowadzącym odzysk surowców wtórnych. Polityka w zakresie gospodarki odpadami jest zgodna z przyjętą politykę krajową. Na terenie sołectwa prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, po wcześniejszym zgłoszeniu sołtysowi poprzez zainteresowanych, na terenie gminy prowadzona jest również zbiórka sprzętu elektronicznego, elektrycznego oraz zużytych leków i baterii. Każdego roku uczniowie Zespołu Szkół aktywnie włączają się w akcję „Sprzątanie Świata”. Odbiór nieczystości płynnych następuje na podstawie umów zawartych z firmami, posiadającymi zezwolenie Wójta Gminy

Energetyka

Energia elektryczna dostarczana jest przez zakład Energetyczny Vattenfall Distribution Poland S. A. z Pyskowic, na podstawie umów podpisanych z odbiorcami, liniami elektroenergetycznymi napowietrznymi.

Telekomunikacja

Na terenie Kamieńca mieszkańcy korzystają z usług TP S. A., mają również możliwość korzystania z internetu bezprzewodowego firmy Wieszowa NET jak również bezpłatnego korzystania z internetu w Gminnym Centrum Informacji - znajduje się w dawnej szkole podstawowej.

Komunikacja

Komunikacja z sołectwem Kamieniec jest dobrze rozwinięta, na terenie wsi kursują 4 linie autobusowe łączące Gliwice z Tarnowskimi Górami jak również Bytom z Pyskowicami.

Na terenie sołectwa występują następujące drogi powiatowe łączące:

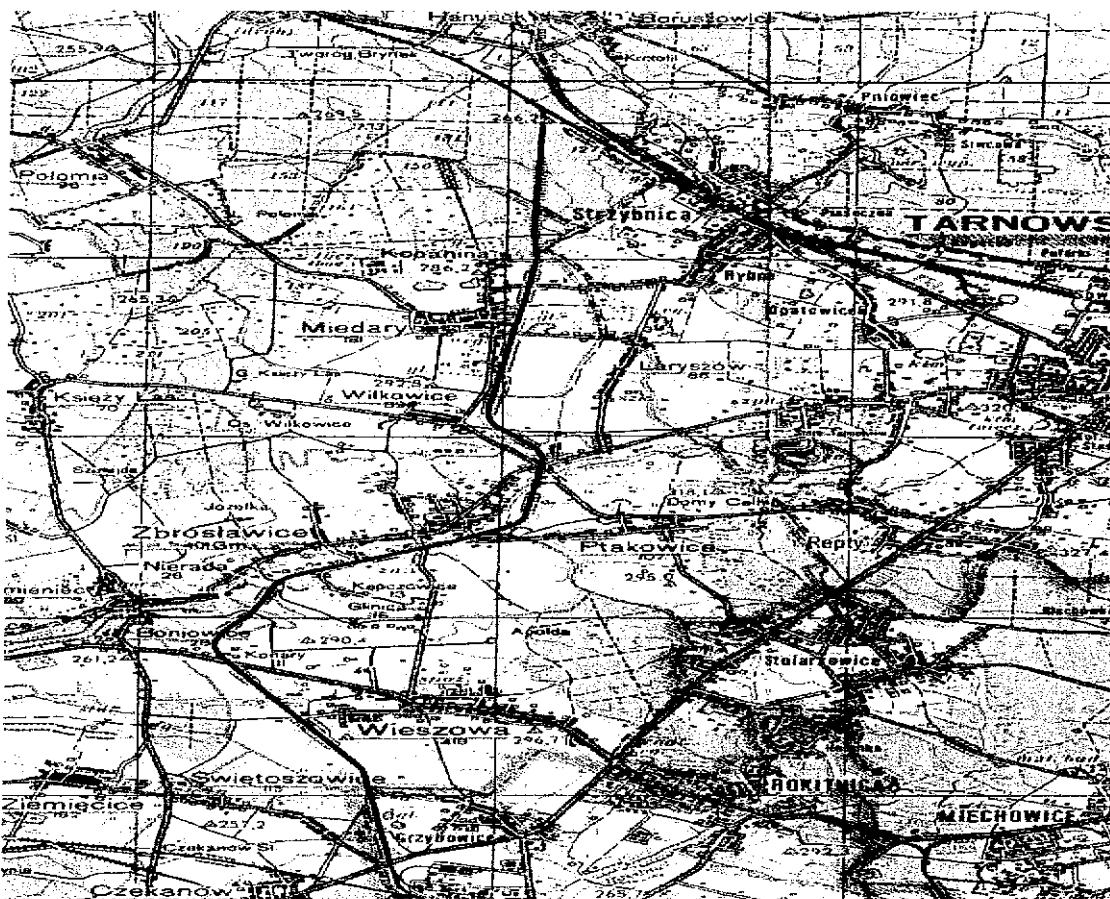
Tarnowskie Góry- Zbrośławice- Kamieniec (ul. Tarnogórska) – Boniowice	S3275
Kamieniec (ul. Polna) – Karchowice	S3219
Kamieniec (ul. Wiejska) – Księży Las	S2902

Do dróg gminnych należą ulice: Parkowa, Sosnowa, Sadowa

Wieś jest oddalona o 20 km od autostrady A4 a w najbliższej przyszłości przez sąsiednie sołectwo będzie przebiegała autostrada A1.

Przez wieś przebiegała również linia kolejowa relacji Tworóg - Bytom (przechodząca przez Wieszową, Kamieniec, Miedary)- obecnie zlikwidowana – pozostały po linii pas (nasypy, wiadukty) nadaje się do adaptacji na inne funkcje uzupełniające układ komunikacyjny gminy np. na trasy rowerowe.

Mapka nr 1. Przebieg linii kolejowej zaadaptowanej pod trasę rowerową

III. Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Na terenie gminy zróżnicowane są typy gleb, od których zależy rozwój rolnictwa. Zależność typów gleb od litologii podłoża jest szczególnie widoczna na obszarach wysoczyznowych. Na tych terenach na wychodniach utworów triasowych wykształciły się rędziny brunatne (Rb), charakterystyczne dla podłoża węglowego (wapienie, margle, dolomity). Występują one wyspowo w Zbrosławicach, Ptakowicach, Wilkowicach i Kamieńcu. Zasięg ich występowania jest znacznie mniejszy niż zasięg występowania skał węglanowych.

Na zboczach wzgórz, wzdłuż dolin, w miejscach, gdzie utwory węglanowe zalegają pod cienką pokrywą utworów czwartorzędowych wykształciły się gleby brunatne właściwe (B). Natomiast na utworach gliniastych i przy głębszym zaleganiu utworów węglanowych wykształciły się gleby brunatne wylugowane (Bw). Zawarte powierzchnie tych gleb występują wzdłuż doliny Dramy i jej dopływów, natomiast wyspowo występują one na wysoczyznach. Charakterystyczne jest także występowanie odmian deluwialnych tego typu gleb. Występują one w dnach obniżeń, dolin i wąwozów

na utworach namytych i świadczą o trwającej intensywnej erozji gleb na zboczach i wysoczyznach.

Znaczne powierzchnie na obszarze Gminy Zbrosławice zajmują czarne ziemie zdegradowane (Dz). Wykształciły się one w miejscach obniżen z płytkim poziomem wód gruntownych i pod lasami na utworach piaszczysto- gliniastych. Gleby te pierwotnie wykształciły się pod lasami, co spowodowało ich zakwaszenie i wylugowanie węglanów. Na obszarze Gminy występują one zwartymi płatami pod użytkami zielonymi, w miejscach o podwyższonym zawilgoceniu oraz w obrębie wilgotnych den dolinnych. Stąd ich rozmieszczenie nawiązuje do układu dolin.

Nieznaczny udział na terenie Gminy mają gleby pochodzenia organicznego: mułowo-torfowe(Emt) i torfy niskie(Tn). Gleby mułowo-torfowe występują sporadycznie, znacznie częściej pojawiają się torfy niskie. Występują one w dnach dolin i obniżen z bardzo zaleganiem wód gruntownych. Płytkie zaleganie wód często związane jest z nieprzepuszczalnością podłoża lub wolnym przepływem wody. Większe powierzchnie torfowych występują w Karchowicach (dolina DRAMY i POTOKU Świętoszowickiego) oraz w dolinie Dramy na wschód Pd Zbrosławic.

Na przedstawionych typach gleb wyróżniono następujące kompleksy ich rolniczej przydatności (Langhamer, 1990):

1)2. pszenney dobry	-1588 ha	-18,8% gruntów rolnych;
2)3. pszenney wadliwy	- 306ha	- 3,6% gruntów rolnych;
3)4. żytni bardzo dobry	- 594ha	- 7,0% gruntów rolnych;
4)5. żytni dobry	-4626 ha	-54,6% gruntów rolnych;
5)6.żytni słaby	- 750 ha	- 8,9% gruntów rolnych;
6)7.żytni bardzo dobry	- 32 ha	- 0,4% gruntów rolnych;
7)8.zbożowo-pastewny mocny	- 445ha	- 5,3% gruntów rolnych;
8)9.zbożowo-pastewny słaby	- 120ha	- 1,4 % gruntów rolnych;
Grunty orne razem	-8461ha	-56,9% pow. Gminy
9)2z- średnie	-1683ha	-84,4% użytków ziel;
10)3z-słabe i bardzo słabe	- 300ha	-15,1% użytków ziel;
Użytki zielone razem	-1993ha	-13,4% pow. Gminy

Przeprowadzona bonitacja użytków rolnych pozwoliła na wydzielenie następujących klas:

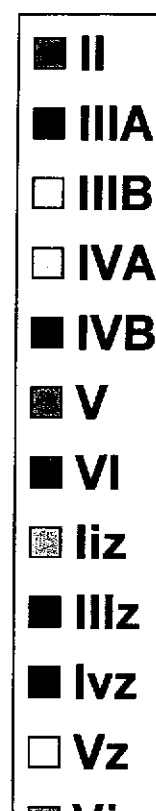
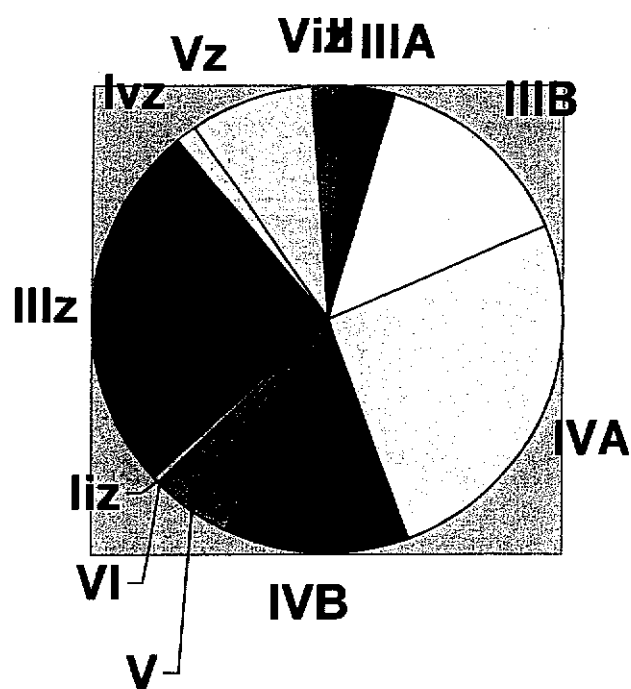
Grunty rolne

1)II	-	168ha	1,9% gruntów rolnych;
2)IIIA	-	456ha	5,3% gruntów rolnych;
3)IIIB -		2075ha	23,9% gruntów rolnych;

4)IVA -	3469ha	39,9% gruntów rolnych;
5)IVB -	1735ha	20,0% gruntów rolnych;
6)V	- 750ha	8,6% gruntów rolnych;
7)VI	- 32ha	0,4% gruntów rolnych;

Użytki zielone

8)Iiz	- 4ha	0,2% gruntów rolnych;
9)IIIz	- 726ha	41,0% gruntów rolnych;
10)IVz-	739ha	41,8% gruntów rolnych;
11)Vz	- 279ha	15,8% gruntów rolnych;
12)VIz-	21ha	2,1% gruntów rolnych;

Udział klas bonitacyjnych gleb w ogólnej powierzchni użytków rolnych w Gminie Zbrosławice.

Z powyższego zestawienia wynika, iż 70,3% powierzchni gminy Zbrosławice stanowią użytki rolne.

Pozostała część zajęta jest głównie przez las (2939 ha, 19,8%), tereny pod wodami (92 ha, 0,6%), nieużytki (232 ha, 1,6%) i tereny pozostałe (1154 ha, 7,8%).

Na terenie sołectwa występują:

- 4 gospodarstwa o powierzchni do 10 ha

- 3 gospodarstwa o powierzchni powyżej 10ha

Produkcja rolna głównie opiera się na produkcji zbóż, rzepaku, ziemniaków i marchwi

Leśnictwo

Lasy na terenie sołectwa podlegają Nadleśnictwu Brynek. Główne gatunki lasotwórcze stanowią drzewostany sosny 71%, brzozy 13%, dębu 6%, olchy 3%, modrzewia 2%, świerka 2%, buka 2%, pozostałe 1%. Na terenie Nadleśnictwa bytują sarny, zające, lisy, dziki. Z ptaków zaobserwować można: przepiórki, kuropatwy, bażanty, dzikie kaczki, łabędzie, czaple, bociany, dzięcioły, kruki, kosy, szczygły, zięby, kukułki, sowy.

Turystyka

Zdjęcie nr 4. Zbiornik wodny znajdujący się w centrum wsi

W 1968r. Urząd Powiatowy w Gliwicach wybrał na wieś letniskową Kamieniec, z uwagi na bogatą rzeźbę terenu i piękne położenie w gęsto zadrzewionej dolinie rzeki Dramy, a także dogodne połączenie komunikacyjne z pobliskimi miastami. Wykonano tu szereg prac mających na celu przystosowanie wsi do warunków przyszłego letniska. Prace te zaprzestano po likwidacji powiatów i włączeniu Kamieńca do gminy Zbrosławice.

Przez sołectwo przepływa rzeka Drama, jest jedną z nielicznych rzek Garbu tarnogórskiego o czystej wodzie. Zbiera wody ze środkowej, południowej i zachodniej części gminy. Na brzegach zachowały się jeszcze skrawki naturalnych zespołów łęgowych a najniższy taras zajmują podmokłe łąki z

rzadkimi gatunkami roślin.

Bliskie sąsiedztwo aglomeracji Gliwic, Tarnowskich Gór i Bytomia, liczne atrakcje turystyczne (Zespół Parkowo – Pałacowy, zabytkowy kościół, rzeka Drama, Zalew, lasy,), liczne Pomniki Przyrody oraz dogodne połączenie komunikacyjne, szlaki turystyczne i trasy rowerowe sprawiają, że często spotykamy tu turystów z bliska i daleka.

Zdjęcie nr 5. Park krajobrazowy na terenie sanatorium rehabilitacyjnego

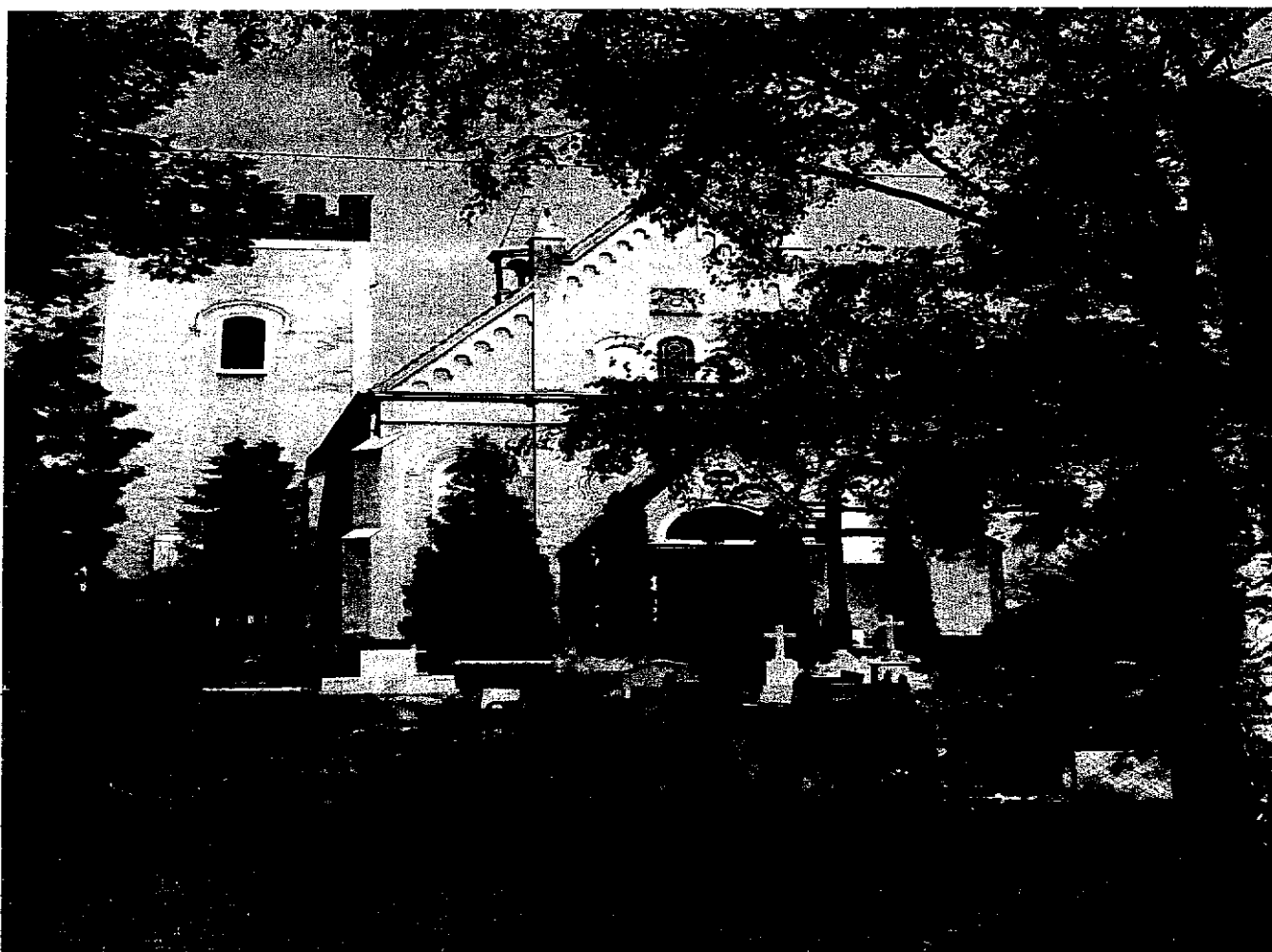
IV. Inwentaryzacja zasobów

Kościół parafialny,

pierwszy raz wymieniony w 1305r., jednak w późniejszych dokumentach brakuje o nim wiadomości i przypuszcza się, że należał do parafii Księżego Lasu, w okresie gdy na Górnym Śląsku przeważały kościoły drewniane, kamieniecki był kamienny, gdyż budulec pochodził z pobliskich kamieniołomów. Zbudowany został w 1413 roku i został poświęcony św. Janowi Chrzcicielowi. Kościół jest kamienno – ceglasty, jego wieża przedtem była drewniana, parter wieży służył jako kaplica. Łoża panów znajdowała się z prawej strony obok chóru. Przy ścianie południowej dobudowano kapliczkę, pod którą znajdował się grobowiec rodziny Strachwitz. Za ołtarzem głównym wmurowana jest w ścianę płyta nagrobkowa dwojga dzieci Sedlinickiego zmarłych w 1573 i 1583 roku. Na płycie znajdują się rzeźbione postacie tych dzieci, napis na płycie jest w języku czeskim. Znajduje się tu także herb tego rodu. Ścianę zachodnią w kościele zdobi płaskorzeźba przedstawiająca herb rodu Strachwitzów, zaś nad wejściem do kościoła widoczny jest krzyż maltański. W latach 1570 – 80 nastąpiła przebudowa

kościół i wymiary wynosiły 34x14 łokci (łokieć wrocławski na Śląsku do 1816r. wynosił 57,6 cm). Za luteranina Korkorsa wprowadzono protestantyzm, zaś po kilku latach stworzył on luterzańską fundację na rzecz kościoła w wysokości 200 talarów. Wedle ksiąg kościelnych, niemal wszyscy mieszkańcy byli ewangelikami, jeden z zamożnych wyznawców luterzańskich zlecił zbudowanie w kościele przy ołtarzu głównym od strony północnej grobowca dla swojej rodziny. Po ponownym wprowadzeniu katolicyzmu przez cesarza Ferdynanda 16 marca 1629 roku, pierwszy proboszcz Adam Barenkowicz odprawił tu uroczystą mszę. Opiekunka kościoła była Helena Poliksena von Wrbsky z domu Holly urodzona 1675 roku, która ofiarowała spore sumy w 1695r. na budowę ołtarza oraz ambony.

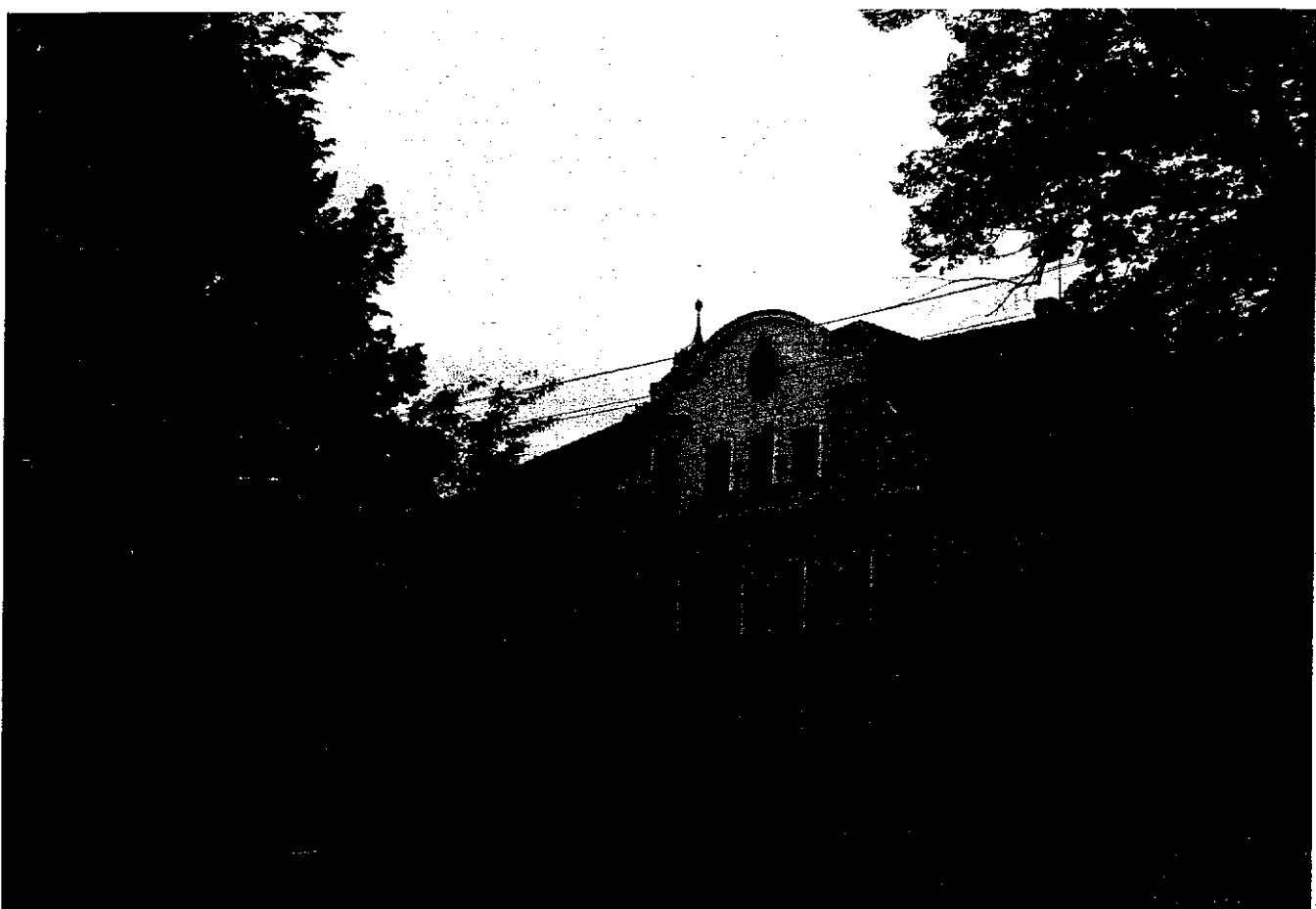
Zdjęcie nr 6. Kościół w Kamieńcu

W 1679 r. biskupi wizytator zarządził zburzenie grobowca protestanckiego w kościele, czego jednak nie uczyniono. Ołtarz główny wykonany był z drewna i przedstawiał ukrzyżowanie Chrystusa (uległ zniszczeniu podczas pożaru w 1983 roku), zbudowano także dwa ołtarze boczne. W drewnianej dzwonnicy były dwa dzwony, jeden o wysokości 96cm z 1487 roku oraz drugi o wysokości 78 cm z 1503 roku. W czasie I wojny światowej zdjęto stąd dwa dzwony i przeznaczono je na cele wojenne.

W miejsce zabranych dzwonów proboszczowi Kalusowi udało się w latach 30-tych XX wieku nabyć nowe, wykonane przez firmę Junker-Edelbrock z Brilon/Westfalia. Jeden z nich ważył 175kg, drugi 37,5kg i otrzymały nazwę po poprzednikach: Józef i Agnieszka. W 1720 roku parafia liczyła około 700 wiernych. W 1860 roku kościół został poddany gruntownej renowacji i przebudowie. Główny ołtarz pochodzi z 1820r. i jest autorstwa, tak jak ambona, autorstwa Grzegorza Schefflera. Z XIX wieku pochodzą także ołtarze boczne jak i marmurowa chrzcielnica o wysokości 120cm. Z wyposażenia kościoła warto również wspomnieć o kopii obrazu Matki Boskiej Piekarskiej z XVII wieku.

Zespół pałacowo – parkowy,

Zdjęcie nr 7. Pałac w Kamieńcu

Prawdopodobnie na tym miejscu pierwszy drewniany zamek, podobnie jak i pierwszy kościół w Kamieńcu, wybudowali Templariusze. Krąży pogłoski, iż tu właśnie mistrz krzyżacki Hermann von Salza(1170 - 1239), ukrył w pośpiechu swe skarby. Mówi się, że istniały podziemne przejścia między istniejącymi wówczas zamkami w Kamieńcu, Ziemięcicach i Wieszowie. Informację o tych rzekomych faktach, podaje jeden z późniejszych właścicieli pałacu, hrabia Hubertus von Strachwitz. Na potwierdzenie tych przypuszczeń nie znaleziono jednak, jak dotychczas, materiałów źródłowych.

Zdjęcie nr 8. Pałac od strony północnej

Na ruinach istniejącego wcześniej zamku w XVI w. wybudowany został przez ród Kokorzów kolejny, tym razem renesansowy zamek. Rodzina Kokorzów była starą śląską rodziną, znaną już w 1311 r., a wywodzącą się z Czech. Za siedzibę rodową uważali Kamieniec, który prawdopodobnie około 1539 r. nabył Jan Kokorz z księstwa niemodlińskiego. W 1556 r. Jan ożenił się z Katarzyną, córką wówczas już nieżyjącego, a pochodzącego z Bawarii Georga von Koenigsfeld.

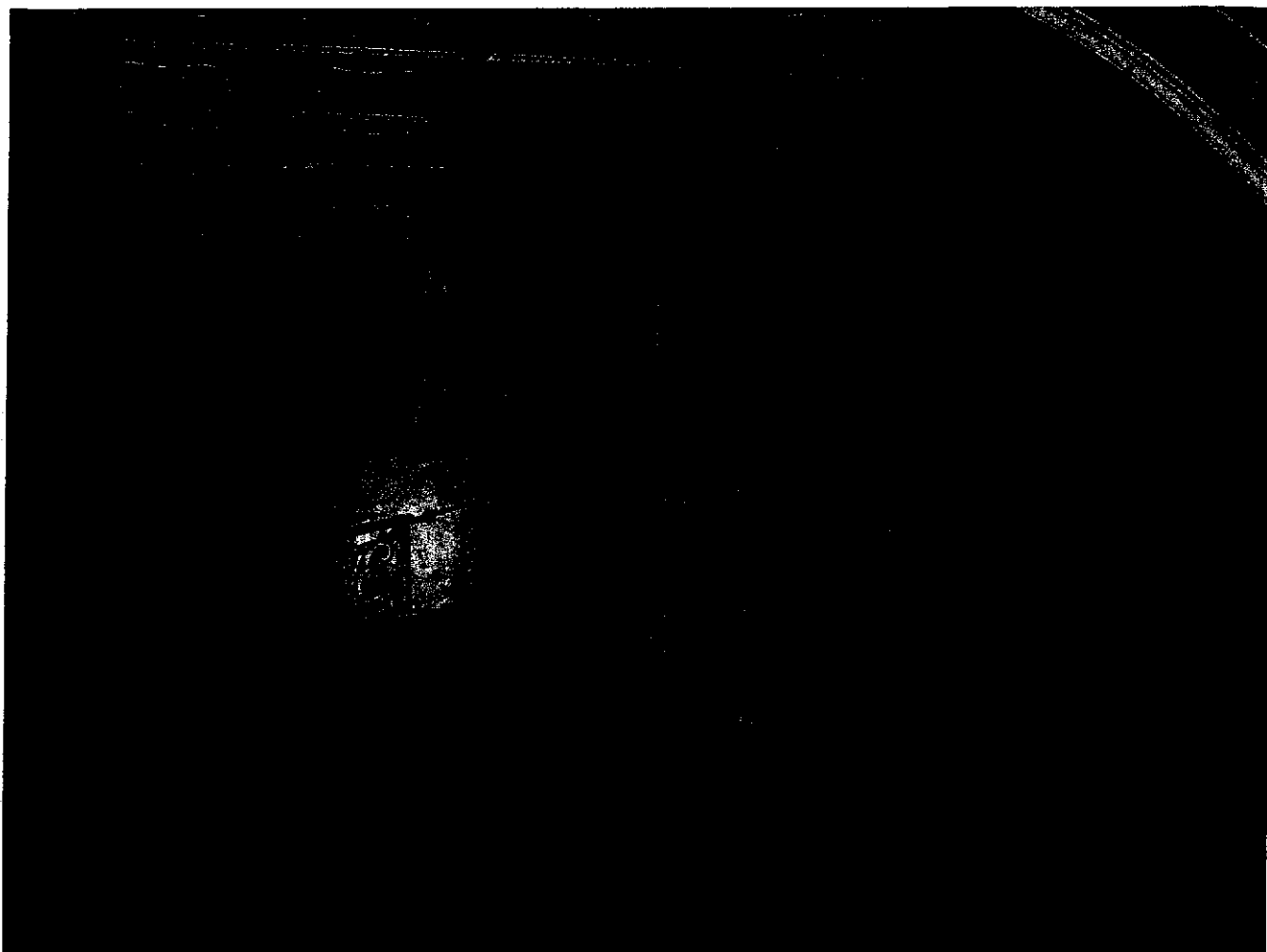

Zdjęcie nr 9. Jeden z herbów

Z kolei na zrębach tego zamku, na początku wieku XVIII, za sprawą ówczesnego właściciela Kamieńca, Martina Scholtz von Löwenckrona, wywodzącego się z rodu bytomskich mieszczan powstał pałac barokowy.

Pałac Löwenckronów (według kolorowej litografii z wydawnictwa Dunckera) otoczony był murem z kamienia łamanego, posiadał prostą, zwartą dwukondygnacyjną bryłę, niskie przybudówki i dach masardowy – z tej fazy pochodzi kamienna tarcza herbowa w kartuszu, wmurowana w elewację zachodnią.

Wiosną 1750 r. pałac wraz z okolicznymi ziemiami kupił Karol Józef Strachwitz. Niedługo potem dokupił on także Księży Las i Ziemiecice. Swą główną rezydencją uczynił właśnie pałac w Kamieńcu.

Zdjęcie nr 10. Marmurowe schody znajdujące się w holu pałacu

W latach 1872 - 1873, gdy pałac należał do rodziny Strachwitzów, zburzono mur z basztami otaczający rezydencję, a sam obiekt został rozbudowany w stylu neorenesansowym (otrzymał tzw. „kostium francuski” charakterystyczny dla architektury rezydencjonalnej arystokracji i ziemiaństwa w latach 1864 - 1914). Na zachowanych kartach pocztowych z przełomu wieków można zobaczyć sylwetkę pałacu z charakterystycznymi wysokimi szczytami i mansardowym dachem.

Zdjęcie nr 11. Marmurowa kropielnica z rzeźbą przedstawiającą walkę Zeusa z gigantami.

W tym miejscu należy również wspomnieć innych właścicieli Pałacu w Kamieńcu. Wymienia ich *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* z roku 1882, który podaje, że oprócz wspomnianych do tej pory, panami na kamienieckim zamku byli jeszcze :

w r. 1728 hr. Juliusz Verdugo^[3]

w r. 1754 hr. Rudolf Sobek

w r. 1763 hr. Karol Reder, a dopiero po nim hrabiowie von Strachowitz

Poza wymienionym słownikiem, nazwiska Rudolfa Sobka i Karola Redera, nie pojawiają się w żadnych źródłach pisanych.

Ostatnimi właścicielami pałacu przed II wojną światową była rodzina Stolbergów. Hrabia

Günther zu Stolberg-Stolberg w roku 1910 dokonał ostatniej jego przebudowy. Nadała ona pałacowi dzisiejszy wygląd. Obiekt nabrał wówczas cech pałacu neobarokowego, zmieniono m.in. kształty szczytów nad ryzalitami, artykulację (podział) elewacji oraz hełmy wież. W narożnikach pojawiły się wieże: wyższa czworoboczna z kopulastym hełmem i niższa z hełmem cebulastym.

Po śmierci hrabiego Günthera, co nastąpiło 6 listopada 1926 r. w Paskau (Paskov), dobra kamienieckie wraz z pałacem odziedziczył jego najstarszy syn Hubert (1890 – 1960). Stan taki trwał do 1944r.

Dekret o przeprowadzeniu reformy rolnej ustanowiony 6 września 1944 r. przez Polski Komitet Odrodzenia Narodowego pozbawił rodzinę Stolbergów praktycznie majątku ziemskiego, a tym samym i pałacu w Kamieńcu. Na mocy tego dekretu państwo polskie zlikwidowało bowiem bez odszkodowania, wszystkie poniemieckie majątki ziemskie.

Obecnie w pałacu mieści się Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny dla Dzieci.

Park krajobrazowy, wokół pałacu w XVIII w. został założony park krajobrazowy – w stylu angielskim z altankami o powierzchni 6ha. W parku znajdują się wiele unikatowych gatunków drzew:

tulipanowiec amerykański

milorząb dwuklapkowy

trzy sosny wejmutki

dąb kaukaski

trzy dęby szypułkowe

dwa buki pospolite odmiany zwisającej purpurowej

buk pospolity

dwie lipy drobnolistne

choina kanadyjska

kasztanowiec krwisty odmiany krzewiastej

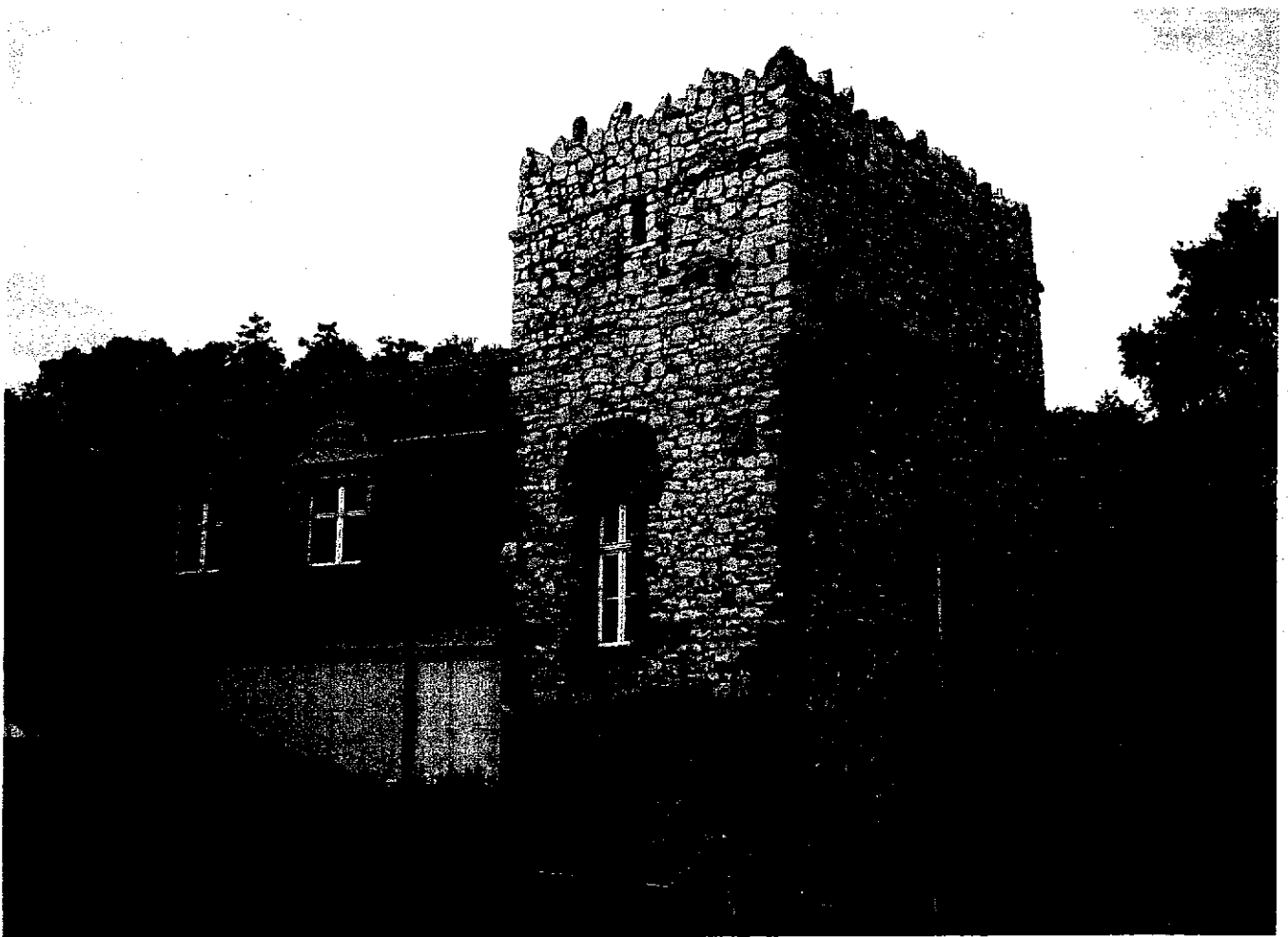
klon srebrzysty

żywotnik olbrzymi

sosna pospolita

wiąz polny

Mysia wieża, budowla została zbudowana w 1887 r., za Strachowiczów.

Jest to wieża murowana z dzikiego kamienia i cegły, *na rzucie prostokąta, ze skarpą od wschodu*. Wewnątrz pomieszczenia nakryte sufitami. Wieża jest usytuowana na wschód od pałacu; służyła podobno właścicielowi za obserwatorium astronomiczne. Prace archeologiczne przeprowadzone w 2000r., zweryfikowały dotychczasowe ustalenia odnośnie "Mysiej Wieży", uważanej do tej pory za dziewiętnastowieczną romantyczną ruinę. W wyniku przeprowadzonych badań archeologicznych odkryto pozostałości budynków z okresu późnego średniowiecza. Odsłonięto między innymi renesansową latryne w wieży I hypokaustum – średniowieczny piec, z którego specjalnymi kanałami gorące powietrze wędrowało do poszczególnych pomieszczeń i ogrzewało je. Szczegółowe badania wykazały istnienie przynajmniej czterech faz użytkowania budowli, począwszy od XV do XIXw. Prawdopodobnym jest, iż najstarsze fazy (XV-XIX wiek), można identyfikować z pozostałościami renesansowego zamku Kokorzów.

Budynek dawnej ekonomii dóbr z 1874r, znajduje się przy ulicy Wiejskiej, obecnie budynek mieszkalny

Obora, z 1870r. z cegły

Gorzelnia z 1871r. z cegły i kamienia łamanego

Kapliczka przydrożna z I połowy XIX w. w polu za zabudowaniami przy ulicy Wiejskiej

Willa zarządcy dóbr z początku XX wieku, neogotycka z elementami modernizmu, znajduje się przy ulicy Polnej

Groby, w zagajniku za willą znajdują się groby rodzin Stolberg i Schaffgotsch, zniszczone

Krzyż kamienny z 1853r. Na skraju lasu przy ulicy Polnej

Kapliczka z 1934r. znajduje się przy ulicy Tarnogórskiej, wewnątrz drewniana rzeźba św. Jana Niepomucena z XIX w.

Kapliczka neogotycka z 1912r. znajduje się w murze kościelnym

Ogrójec neogotycki z 1912r.

Krzyż nagrobny z 1870r. na grobie Strachwitzów znajduje się na cmentarzu przykościelnym

Krzyż przydrożny z 1892r. otoczony kutym metalowym ogrodzeniem, znajduje się przy ulicy Tarnogórskiej.

Altana z 1923r. znajduje się w parku przy ulicy Tarnogórskiej, cebulasta kopuła wsparta jest na metalowych słupkach z ażurową kutą dekoracją.

Pomnik przyrody, Jesion Wyniosły znajduje się nieopodal mostu przy ulicy Gliwickiej (obwód

377cm)

Suszarnia z XIX wieku, znajduje się koło boiska piłkarskiego, zdewastowana

Zalew zbiornik wodny o powierzchni 3ha służy rybakom do połowu ryb, znajduje się we wschodniej części sołectwa

Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka organizacyjna Urzędu Gminy Zbrosławice, znajduje się w byłym prezydium.

Działające organizacje:

- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Klub Sportowy „Dram Kamieniec”

V. Słabe i mocne strony sołectwa Kamieniec

Mocne strony	Słabe strony
<i>Zabytki dziedzictwa kulturowego</i> <i>Pomnik przyrody</i> <i>Pałac wraz z „Mysią wieżą” jako elementy promocji turystycznej</i> <i>Sąsiedztwo lasów bogatych w zwierzynę i runo leśne</i> <i>Duży potencjał ludzki</i> <i>Bardzo dobrze rozwinięta sieć komunikacji</i> <i>Park w centrum wsi z zapleczem jako miejsce festynów o charakterze kulturalnym</i> <i>Nowoczesny Zespół Szkół</i> <i>Aktywnie działające organizacje pozarządowe</i> <i>Gminne Centrum Informacji jako miejsce spotkań dzieci i młodzieży, pełni również funkcje edukacyjne</i> <i>Walory przyrodnicze i krajobrazowe wpływające pozytywnie na wizerunek wsi</i> <i>Dogodne połączenia komunikacyjne z najbliższymi miastami</i> <i>Bliskie sąsiedztwo autostrady</i> <i>Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców</i> <i>segregacja śmieci na poziomie gospodarstw domowych</i> <i>Atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową</i>	<i>Niezadawalający stan nawierzchni drogowych</i> <i>Brak sieci kanalizacji</i> <i>Niedostatecznie rozwinięta działalność agroturystyczna</i> <i>Brak bazy noclegowej i gastronomicznej do obsługi zorganizowanej grupy</i> <i>Brak zaplecza sportowego</i> <i>Zły stan chodników wzdłuż pasa drogowego lub ich brak</i> <i>Sprzeczność interesów różnych grup społecznych przy podejmowaniu kluczowych decyzji</i> <i>Mala aktywność społeczna</i>
Szanse	Zagrożenia
Poprawa stanu nawierzchni dróg; Możliwość pozyskiwania środków unijnych na realizację zadań podnoszących jakość życia na wsi; Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych; Wzrost środków finansowych na cele kulturalne i rekreacyjne; Wzrost dochodów ludności	<i>niska dochodowość z pracy w rolnictwie;</i> <i>migracje zarobkowe mieszkańców</i>

VI. Plan Odnowy miejscowości Kamieniec

Zadania przewidziane do realizacji w sołectwie Kamieniec w latach

2009-2016

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Cel</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>	<i>Przeznaczenie</i>	<i>Wartość zadania i źródła finansowania</i>
<i>Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją</i>	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców	2009 – 2012	Ograniczanie zanieczyszczenia środowiska poprzez wyeliminowanie nieszczelnych i przelewowych szamb	21.500.000,00zł 85% RPO 15% Środki własne budżetu
<i>Modernizacja dróg gminnych: ul. Sosnowej ul. Parkowej boczna od ul. Gliwickiej</i>	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców	2010 - 2016	Stworzenie dogodnego dojazdu do posesji, poprawa infrastruktury	400.000,00 zł Środki własne budżetu
<i>Budowa drogi dojazdowej do budynku OSP</i>	Zaspokojenie potrzeb strażaków, poprawa bezpieczeństwa	2010 - 2012	Umożliwienie strażakom szybszej reakcji działania w sytuacji zagrożenia pożarem	30.000,00zł Środki własne budżetu
<i>Budowa zaplecza sportowego przy ul. Gliwickiej 3 wraz z tzw soltysówką</i>	Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców sołectwa Kamieniec	2009 - 2013	Stworzenie zaplecza umożliwiającego rozwój kultury fizycznej i sportu oraz warunków do kultywowania i pielęgnowania tradycji lokalnych	40.000,00zł Środki własne budżetu
<i>Modernizacja płyty boiska piłkarskiego przy ulicy Gliwickiej 3, ogrodzenie obiektu oraz zamontowanie krzesełek dla kibiców</i>	Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców sołectwa Kamieniec	2009-2011	Rozwój kultury fizycznej i sportu oraz warunków do kultywowania i pielęgnowania sportowych tradycji, poprawa bezpieczeństwa	90.000,00zł Program Rozwoju Odnowy Wsi województwa Śląskiego - PROW

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Dramski